کوتاه - از جهان ادبیات

ترجمه امیررضا نوری زاده

● تیموتی فیندلی یکی از شاخص‌ترین و پرفروش‌ترین نویسندگان کانادایی، ماه گذشته در سن هفتاد و یک سالگی درگذشت. او در طی ۵۰ سال فعالیت ادبی به نگارش رمانها، خاطرات، داستانهای کوتاه و نمایشنامه اقدام کرد. او اکثر جوایز اصلی ادبی کانادا را دریافت کرد و از جمله آثار مهم او باید به جنگها، دختر مرد پیانیست، pilgrim و spade work اشاره کرد.

●صدها تن از علاقمندان و اعضای خانواده آلکس هیلی در ماه گذشته برای یادبود او در شهر آناپولیس ایالت مری‌لند حاضر شدند. این محل از این لحاظ انتخاب شده بود که پهلو گرفتن کشتی بردگانی بود که کونتا کنته در آن بوده و هیلی ماجرای سفر او را در قالب داستان ریشه‌هایش روایت کرد که جایزه پولیتزر را برایش به همراه داشت.

●در ادامه اقتباس از آثار کودکان، کمپانی نیکلودئون تصمیم دارد تا فیلمی را بر اساس سری کتابهای «وقایع ناپسند» نوشته لموئی استیکت تولید کند. این سری کتابها که نخستین بار در سال ۱۹۹۹ چاپ شده تا بحال ۵ میلیون نسخه فروش داشته است. تا بحال ۸ کتاب در این سری چاپ شده و ۵ کتاب دیگر نیز در راه است. فیلم ماجرای مبارزه عده‌ای کودک با کنت اولاف شیطان است. دانیل هاندارسی و دو ساله، که تحت نام لموئی استیکت می‌نویسد، احتمالا نویسنده فیلمنامه خواهد بود. فیلم احتمالا در پاییز ۲۰۰۳ اکران خواهد شد.

●کشف دست نوشته‌های چاپ نشده جیمز جویس- کتابخانه ملی ایرلند اخیرا اعلام کرد که حدود ۵۰۰ صفحه دست نویس از نوشته‌های چاپ نشده جیمز جویس نویسنده شهیر ایرلندی را در اختیار دارد. این صفحات شامل یادداشتهای جویس از سالهای اول نویسندگی و بخشهایی از نسخه‌های اولیه شاهکارش به نام اولیس است. سیل دی والدا وزیر فرهنگ و هنر ایرلند این اقدام را رخدادی بزرگ در تاریخ فرهنگ ایرلند دانست. وزارت فرهنگ و هنر ایرلند این نوشته‌ها را پس از مذاکرات فراوان به مبلغ ۱/۷ میلیون دلار خریداری کرد.

●پس از تلاشهای متعدد ناموفق در اقتباس سینمایی از رمان پرفروش گل سرخ صحرا (۱۹۸۳) نوشته لری مک مورتری، به نظر می‌رسد کمپانی کلمبیا بتواند آن را به سرانجام برساند. نورا افرون (تونامه داری) به همراه خواهرش دلیا نویسندگان فیلمنامه خواهند بود و لاورنس مارک تهیه کننده فیلم خواهد بود. افرون اخیرا اظهار داشته که از زمان چاپ این رمان همیشه به فکر اقتباس سینمایی و نگارش فیلمنامه‌ای براساس آن بود.

●چهار نسخه کمیاب انجیل برای نخستین بار در طول ۱۵۰ سال گذشته توسط یک کلکسیونر منفرد ارائه می‌شود. ویلیام هارد شاید اخیرا چهار انجیل مربوط به دهه‌های ۱۴۷۰ و ۱۴۶۰ را در دانشگاه پرینستون به نمایش گذاشتند. این چهار انجیل به فاصله ۷ سال از یکدیگر چاپ شده‌اند.

●ویلیام نیکلسون فیلمنامه‌نویس آثار مشهوری چون گلادیاتورو سرزمین سایه‌ها، پیشنهاد ۱ میلیون دلاری را برای اعطای حقوق رمان سه گانه‌اش «خواننده، باد» رد کرد. او ضمن تاکید بر این نکته که اقتباس از آثارش چندان هیجان انگیز نیست، اضافه کرد: همان لحظه‌ای که فیلم ساخته می‌شود، کتاب شما محو می‌شود و به هیچ بدل می‌شود. من تصمیم دارم تا پنج سال دیگر هم حقوق این کتاب را نفروشم.

●کارولین کناپ، نویسنده کتاب پرفروش نوشیدن: یک داستان عاشقانه، ماه گذشته از سرطان ریه درگذشت. این کتاب در سال ۱۹۹۶ چاپ شد و برای هفته‌ها در صدر جدول کتابهای پرفروش قرار داشت. او علاوه بر نویسندگی، ستونهای ثابتی در روزنامه بوستون فونیکس داشت. این نویسنده ۴۲ ساله کمی پیش از مرگش نگارش کتابی پیرامون اعتیادهای مصطلح از جمله خریدهای پی در پی و خوردن دسر را به پایان رسانده بود.

بدنبال دعوت کانون نویسندگان ایران، به منظور بزرگداشت، صدمین سالگرد تولد صادق هدایت در تاریخ ۱۶ تیرماه جاری نشستی با حضور گروه زیادی از علاقمندان به ادبیات، در کنار تعدادی از نویسندگان و شاعران، در نگارخانه سامی برگزار گردید.

گزارشی از گرامیداشت صد سالگی صادق هدایت در نگارخانه سامی

صادق هدایت، شاخص‌ترین داستان نویس ایرانی

■ محمود دولت آبادی: «بوف کور» مهمترین اثر ادبی معاصر است که نیمی از عمر مرا به تناوب مشغول کرده تا آن را دریابم.

■ امیر حسن چهل تن: جامعه امروز نسبت به هدایت به شدت بیگانه است.

■ دکتر محمد صنعتی: اسطوره‌پردازی هدایت مشخصه ادبیات قرن بیستم بوده است.

■ جواد مجابی: شباهت ذهنی هدایت به عبیدزاکانی بیش از همه به چشم می‌خورد.

■ شاپور جورکش: آثار هدایت بازتاب روح قومی این ملت است.

سخنان کوتاه و نمادین امیر حسن چهل تن، آغازگر این نشست بود. وی در بخشی از سخنان خود به این نکته اشاره کرد که: جامعه امروز نسبت به هدایت و ادبیات معاصر، به شدت بیگانه است و با این همه مراکز مجهز فرهنگی، ما مجبور شدیم، برای بزرگداشت هدایت که بنیانگذار قصه‌نویسی نوین ایران به حساب می‌آید از چنین فضای محدود و فاقد امکانات، استفاده کنیم وی سپس با ارائه بخشی از «بوف کور» رابطه واقعیت‌های درونی را در برابر واقعیت‌های بیرونی، یادآور گردید. و در ادامه به سرنوشت نویسنده در ایران پرداخت و با اشاره به خودکشی غزاله علیزاده و با نقل بخشهایی از نامه این نویسنده به دوستش، این پرسش را مطرح کرده که آیا نویسنده ایرانی همچنان برای سایه‌اش می‌نویسد؟.

دومین سخنران این نشست دکتر محمدصنعتی (روانپزشک) بود. او که سالهای متمادی تحقیقات فراوانی در زمینه آثار هدایت از دیدگاه روانشناختی، بخصوص درباره «بوف کور» انجام دادن، در این گفتار به بررسی زمینه‌های فرهنگی و اسطوره‌پردازی در این زمان، پرداخت و گفت: «صادق هدایت نخستین نویسنده‌ای نبود که به شیوه مدرن بنویسد، قبل از او جمالزاده، در قلمرو داستان‌نویسی دست به تجربه‌هایی زده بود. اما، هدایت اولین کسی بود که رسالتش را با شور و مسئولیتی بسزا، به انجام رسانیده. محمد صنعتی ضمن اشاره به ویژگی طنز در آثار هدایت او را به عنوان نخستین نویسنده مدرن «نثر سیاه» یا «زهرخند» نامید و در ادامه افزود: «هدایت، در گردآوری فرهنگ عامیانه، بیشتر از چشم‌انداز فضاهای اسطوره‌ای سود می‌برده است. بعبارت دیگر، باید گفت که اسطوره‌پردازی هدایت همانا مشخصه ادبیات قرن بیستم بوده است. اگر جریان اسطوره در کار «توماس مان»، «سروانتس» و... بوده، هدایت نیز، از این مقوله بهره‌های فراوانی برده است.»

اجرای نمایشی بخش هایی از «بوف کور»

در ادامه این گردهمای، تهامی دوبلور و هنرمند قدیمی رادیو، تکه‌هایی از «بوف کور» را به صورت نمایشنامه اجرا کرد. تهامی در این بازخوانی، تلفیقی از روایت، شخصیت و تیپ سازی را ارائه کرد. این متن برگرفته از بخشهای مهمی از «بوف کور» بود.

سخنران دیگر این نشست، دکتر جواد مجابی شاعر، داستان‌نویس و روزنامه‌نگار قدیمی بود که به بررسی «جایگاه طنز در آثار هدایت» پرداخت. وی گفت: هدایت با نگاه گستاخ و کشاف خود بزرگترین طنزاندیش روزگار خود بوده است و شباهت ذهنی هدایت به عبیدزاکانی، بیش از همه، به چشم می‌آید. هدایت همواره، در فضای شک و تردید، بسیاری از باورها را به پرسش می‌گیرد. هدایت از جمله کسانی بود که طنزاندیشی، همواره دغدغه دائمی او بوده است. در ادبیات کلاسیک ایران از حدیقه سنایی تا دیوان حافظ، تا کلیات عبید زاکانی، جنبه طنز در عرصه‌های افکار رذیله با گشاده دستی تمامی، مطرح گردیده است. امادر کار هدایت، برای تجسم، از تمثیل و طنز به گونه‌ای عمیق و سرشار از نازاندیشی، بازگو گردیده است. مجابی سپس به بررسی سه اثر مهم هدایت یعنی؛ وغ وغ ساحاب ولنگاری و توپ مروارید پرداخته و گفت در این نگرش، هدایت از مرحله هجو به چشم‌انداز طنز گام می‌زند.

مجابی دربخش دیگری از سخنانش گفت: «از منظر هدایت، تاریخ همواره آمیزه‌ای از جعلیات زمان است هدایت در این ساختار، همچون سنایی، حافظ و عبید، حکایت تلخ کامی‌های انسان را به نمایش می‌گذارد. لودگی، عصیان، دشنام، همواره او را به سمت نوعی «طنز سیاه» کشانیده است.

اجرای تئاتری «وغ وغ ساحاب»

در ادامه این همایش، نمایش «وغ وغ ساحاب» توسط سیروس ابراهیم زاده و ناهید کبیری با شکل‌های بیانی و حرکات تئاتری خاص به نمایش گذاشته شد.

محمود دولت آبادی، نویسنده سرشناس، سخنران بعدی این همایش بود.

دولت آبادی ابتدا در خصوص عدم همکاری مراکز فرهنگی نسبت به محل برگزاری این نشست، معتقد است که: تمام اماکن عمومی این ملت در همه جای این مرز و بوم، بطور مساوی متعلق به همه مردم است. من این نپذیرفتن را نوعی تبعیض تلقی می‌کنم و در همین جا اعتراض خودم را اعلام می‌کنم. وی سپس با ارائه بعضی از نشانه‌ها، فضای داستانی هدایت را به گونه‌ای قصه‌وار، مورد خوانش قرار داده دولت آبادی در ادامه گفت: «بوف کور» مهمترین اثر ادبی معاصر است که نیمی از عمر مرا به تناوب مشغول کرده، تا آن را دریابم. یکی از مقولاتی که می‌خواهم بشناسم فضاهای «بوف کور» است که تمام اساطیر، فرهنگ، تاریخ، هنر و ظرافت‌های ویژه این ملت را در خود دارد. قریب به ۲۵ سال، بارها آن را خوانده‌ام و هر بار چیزی تازه دریافته‌ام. با وجود این مطمئن نیستم که توانسته‌ام، زیر و بن این نوشته ساده و عجیب را درک کرده باشم. تا درباره‌اش چیزی بنویسم. امیدوارم روزی برسد، تا بتوانم دست به این کار بزنم. دولت آبادی افزود: «روح گذشته ایران در این اثر متجلی است و هدایت ان را از منظر وحدت وجودی ننوشته است و..

در ادامه، شاپور جورکش، به طرح «جستجوی روح قومی در نوشته‌های هدایت» پرداخت. وی چشم‌انداز نگاه هدایت را بر محورهای زیر، مورد نقد و بررسی قرار دارد. ۱- صادق در روح قومی، ۲- الگوهای تکرار شونده در ادبیات تعالی‌بخش روح قومی در کار هدایت، ۳- علت سوء نگرش در آثار وی و علل جا نیفتادن چهره هدایت در میان مردم و... وی سپس گفت: «آثار هدایت، بازتاب روح قومی این ملت است. چرا که میان آثار وی و ناخودآگاه قومی ما رابطه‌های زیادی وجود دارد و همین رابطه‌ها بود که نوجوانهای دهه چهل و پنجاه را بدنبال خود می‌کشید.»

اجرای شعری از زنده یاد مهدی اخوان ثالث که به صادق هدایت تقدیم کرده بود

در ادامه این نشست قطعه شعری از زنده یاد مهدی اخوان ثالث که به هدایت تقدیم شده بود، با اجرای گرم علی اکبر گودرزی، فضای این نشست را شوروحالی خاص بخشید.

و در پایان این نشست جلسه پرسش و پاسخ ازسوی محمد بهارلو و جهانگیر هدایت (برادران صادق هدایت) انجام پذیرفت.

این گردهمایی که مشتاقان زیادی را از گوشه وکنار به خود جلب کرده بود، اولین نشست عمومی بزرگداشت کانون نویسندگان ایران در سال جاری بوده است، که بیش از چهار ساعت به طول انجامید به همت هیئت ایران کانون، بهمراه کمیسیون فرهنگی و کمیته تدارکات مرکب از سید علی صالحی، جواد مجابی، سمین بهبهانی، امیرحسن چهل تن و علی صداقت خیاط برگزار گردید

محمود معتقدی.

آهوی تنها - نقاشی صادق هدایت

پروین
هر گونه برداشتی از مطالب وتصاویر نشریه پروین منوط به کسب اجازه از طرف نشریه می باشد.
صاحب امتیاز و مدیر مسئول: .....
معصومه بیات
شورای سردبیری: .....
با همکاری: فریده حسن زاده (مصطفوی) - اسداله امرایی - احمد پوری - مرتضی هاشم پور - دکتر روح‌انگیز کراچی - شهاب نادری مقدم - امیر رضا نوری زاده - ژیلا ارجمندی - هژمان مجیدی - اعظم بیات و هادی مقدم دوست - بیتا معصومی - حمیرا حمیدی - پروین احمدی - روحی رحیمی
با تشکر از: علی اشرف درویشیان، ایران باقری، مهدی مقدم دوست - حسین مصطفوی عکس: مهرشاد کارخانی
تصویرگران: مهرنوش رایجیان اصلی، نرگس صابونچی، ندا شیدوش
نشانی پستی: تهران- صندوق پستی ۱۷۱۸۵/۹۱۷
تلفن: ۳۵۳۷۷۹
حروف چینی: زهرمخسروآبادی
امور فنی و هنری: مجتبی اسکندر - تلفن ۸۹۵۰۲۷۶
لیتوگرافی: درنا
چاپ: چاپ و نشر تهران
پست الکترونیک: parvinmagazine@hotmail.com